

Vaccinatiegraad

Gemeente Arnhem

verslagjaar 2020

Elk jaar publiceert het RIVM de nieuwe RVP-vaccinatiecijfers. In deze rapportage geven we een overzicht van de vaccinatiegraad in de **gemeente Arnhem** en de regio **Gelderland-Midden**, gebaseerd op alle vaccinaties die in het kader van het **Rijksvaccinatieprogramma (RVP)** tot en met 2019 zijn gegeven. We kijken naar trends in de vaccinatiegraad over de afgelopen jaren en wat dat voor deze gemeente betekent.

De vaccinatiegraad in de gemeente Arnhem

De vaccinatiegraad in Arnhem stemt ons matig positief. In de gemeente Arnhem zien we dat voor vrijwel alle vaccinaties geldt dat deze sinds de vorige meting (licht) gestegen zijn. Voor de BMR blijft de vaccinatiegraad echter onder de WHO-normen en landelijke gemiddelden liggen. Dit blijft zorgelijk.

Als we inzoomen op de verschillende deelgebieden in Arnhem, dan zien we dat vooral in deelgebieden CSA (Centrum, Spijkerkwartier en Arnhemse Broek) en Presikhaaf de vaccinatiegraad lager ligt.

Vaccineren is de meest succesvolle preventiemaatregel tegen het uitbreken van ernstige en zeer besmettelijke ziekten. De vaccinatiegraad voor bof, mazelen en rode hond bevindt zich in de gemeente Arnhem onder de aanbevolen WHO-normen die nodig zijn om uitbraken te voorkomen. Het blijft daarom belangrijk om, in aansluiting op het regionale actieplan vaccineren, lokaal in te zetten op interventies die bij kunnen dragen aan het verhogen van de vaccinatiegraad.

RVP: Volop in ontwikkeling

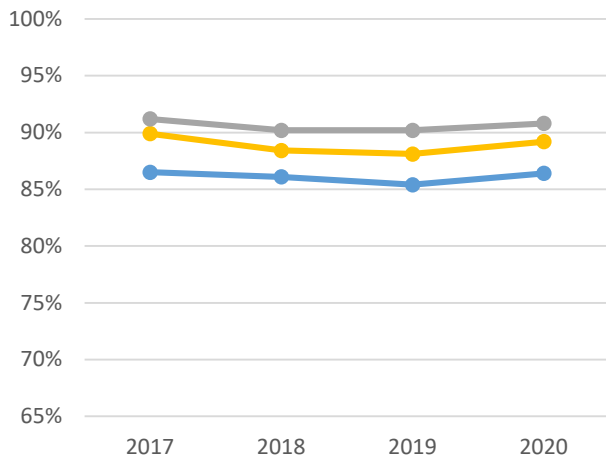
Er wordt continu gewerkt aan het doorontwikkelen van het RVP. De actuele informatie en aanpassingen zullen we gedetailleerd delen op de momenten dat het aan de orde is. Hieronder een overzicht van enkele actuele ontwikkelingen:

- **Maternale kinkhoestvaccinatie**
Gestart in december 2019. Vanaf 2021 kunnen we hierover cijfers opnemen in de jaarlijkse rapportage.
- **Vaccinatieconsult**
In de hele regio is op indicatie ruimte een informatief gesprek over vaccineren aan te bieden aan ouders die niet willen vaccineren en ouders die twijfelen of zorg hebben. In de gemeente Barneveld wordt sinds 2018 aan ouders van alle pasgeborenen standaard dit vaccinatieconsult aangeboden.
- **Rotavaccinatie voor risicozuigelingen**
Deze is niet doorgegaan omdat het effect van de vaccinatie voor deze specifieke groep minimaal bleek (bron: RIVM). De Gezondheidsraad adviseert in 2021 over het aanbieden van de rotavaccinatie voor alle zuigelingen. Dit gebeurt al in de meeste landen om ons heen.
- **HPV-vaccinatie**
Deze wordt in de nabije toekomst (waarschijnlijk in 2022) vervroegd gegeven, namelijk in het jaar dat kinderen 10 jaar worden. Vanaf dan komen ook jongens in aanmerking voor de HPV-vaccinatie. De HPV-vaccinatie beschermt tegen baarmoederhalskanker en ook tegen vormen van penis-, anus-, mond- en keelkanker.
- **Inhaalvaccinaties 16/17 jarigen**
Deze leeftijdsgroep heeft een extra oproep gehad.
- **Spijtoptanten 18-26 jaar**
In de nabije toekomst wordt het voor deze doelgroep mogelijk gemaakt om vaccinaties uit het Rijksvaccinatieprogramma in te halen.
- **Onderzoek uitvoeringspraktijk RVP**
Op dit moment vindt een onderzoek plaats vanuit het ministerie van VWS naar de huidige inrichting en uitvoeringspraktijk van het RVP.
- **Tot slot**
De invloed van het coronavirus is nog niet zichtbaar in deze cijfers. Toch verwachten we dat er invloed is; vaccineren staat immers weer volop op de gespreksagenda. Dit kan zowel een positieve als een negatieve invloed hebben. Het Rijksvaccinatieprogramma is en wordt zo veel mogelijk gecontinueerd tijdens deze crisis. Met name de vaccinaties voor zuigelingen en zwangeren zijn doorgegaan. Voor de andere leeftijdsgroepen zijn vaccinaties soms uitgesteld, deze vaccinaties zijn allemaal in 2020 ingehaald. Buiten het effect dat de coronacrisis kan hebben op de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma, kan het ook invloed hebben op de acceptatie van vaccineren door ouders en jeugdigen. Welke invloed is momenteel nog niet bekend.

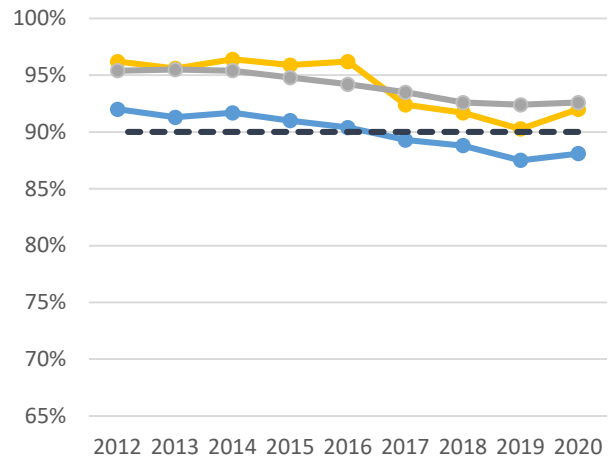
Resultaten

Arnhem Gelderland-Midden Nederland WHO-norm

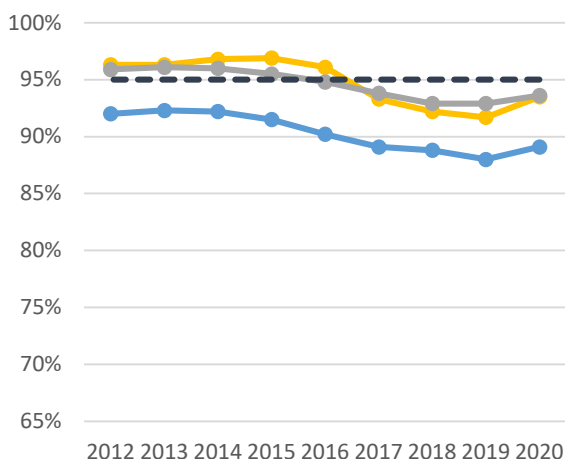
Zuigelingen - Volledige deelname

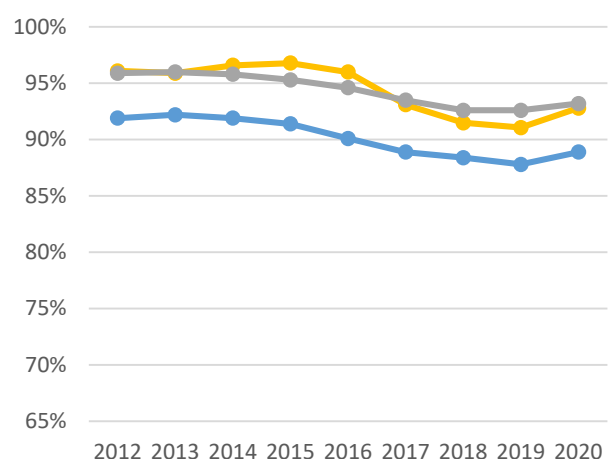
Zuigelingen - DKTP basisimmuun

Zuigelingen - BMR basisimmuun

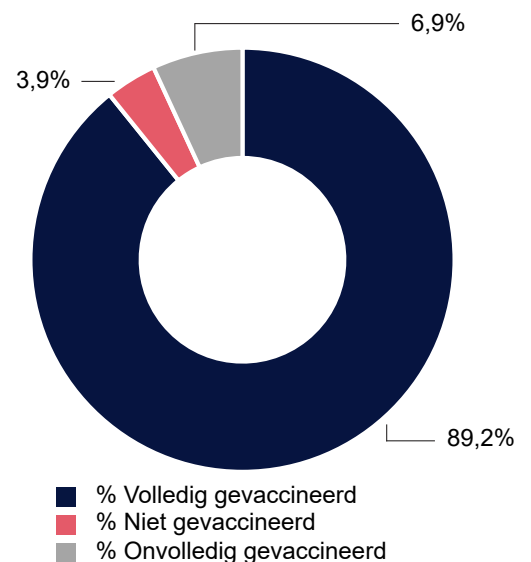

Zuigelingen - MenC/ACWY basisimmuun

Wat zien we bij de zuigelingen?

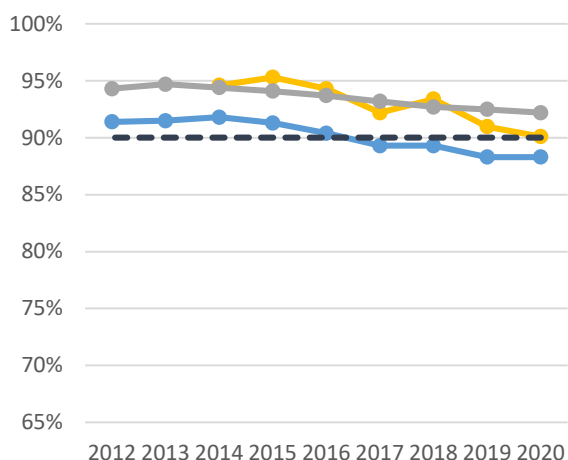
Het percentage volledig gevaccineerde zuigelingen in de gemeente Arnhem ligt hoger (89,2%) dan dat van Gelderland-Midden (86,4%) en is vergelijkbaar met dat van Nederland (90,8%). Het gaat hierbij om kinderen die geboren zijn in 2017 en die alle vaccinaties volgens het RVP-schema hebben gekregen vóór de leeftijd van 2 jaar. Het percentage 'niet-gevaccineerde' kinderen in de gemeente Arnhem ligt op 3,9%. In verslagjaar 2020 heeft 92% van de zuigelingen in Arnhem vier vaccinaties tegen DKTP ontvangen en 93,5% de BMR-vaccinatie. De vaccinatiegraad voor BMR ligt onder de WHO-norm. De WHO-norm wordt ruim behaald voor de DKTP, waar de WHO-norm voor groepsimmunitet lager ligt. De curves van Nederland en Arnhem lijken erg op elkaar.

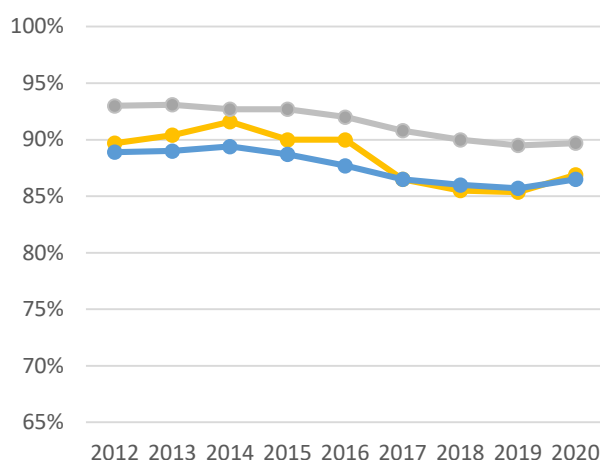
Resultaten

— Arnhem — Gelderland-Midden — Nederland — WHO-norm

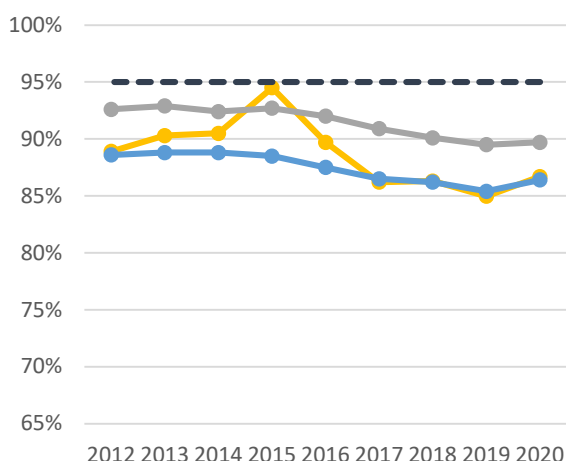
Kleuters - DKTP Voldoende beschermd

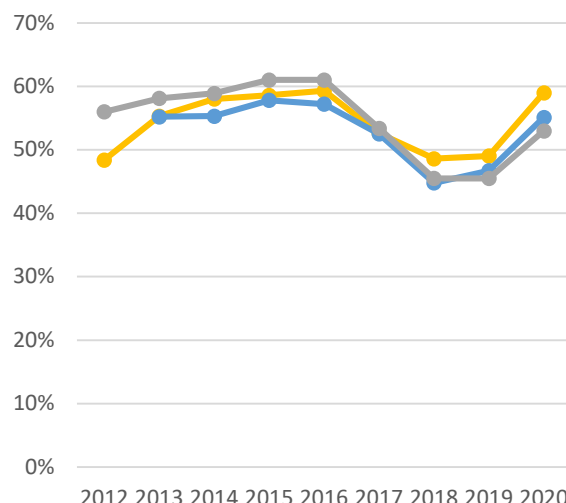
10 jarigen - D(K)TP volledig afgesloten

10 jarigen - BMR volledig afgesloten

Adolescenten HPV

Wat zien we bij de schoolgaande kinderen en adolescenten?

Het percentage kinderen dat vóór de 10de verjaardag de tweede BMR-vaccinatie heeft gekregen in Arnhem ligt de laatste jaren rond de 85,5- 86,5%. Voor de 5-jarigen in Arnhem geldt dat de vaccinatiegraad voor D(K)TP voldoende is (90,1%), maar dat de vaccinatiegraad van 10 jarigen veel lager is, ondanks een lichte toename in het afgelopen jaar.

Opvallend is dat de vaccinatiegraad onder zuigelingen in de afgelopen jaren meer overeenkomt met het landelijke niveau en dat basisschooljeugdigen meer het regionale niveau (dat veel lager ligt) volgen.

De HPV-vaccinatie laat een mooie stijging zien en volgt de landelijke en regionale trend. De HPV-vaccinatiegraad voor Arnhem (59%) ligt boven het landelijke en regionale gemiddelde.

Eind 2018 is gestart met het vaccineren tegen meningokokken ACWY. In 2019 zijn alle 14-18 jarigen opgeroepen voor een vaccinatie. In uw gemeente leidde dit tot een opkomst van 83,3%, vergelijkbaar met regionaal en landelijk (landelijk en regionaal ligt dit percentage op 84%).

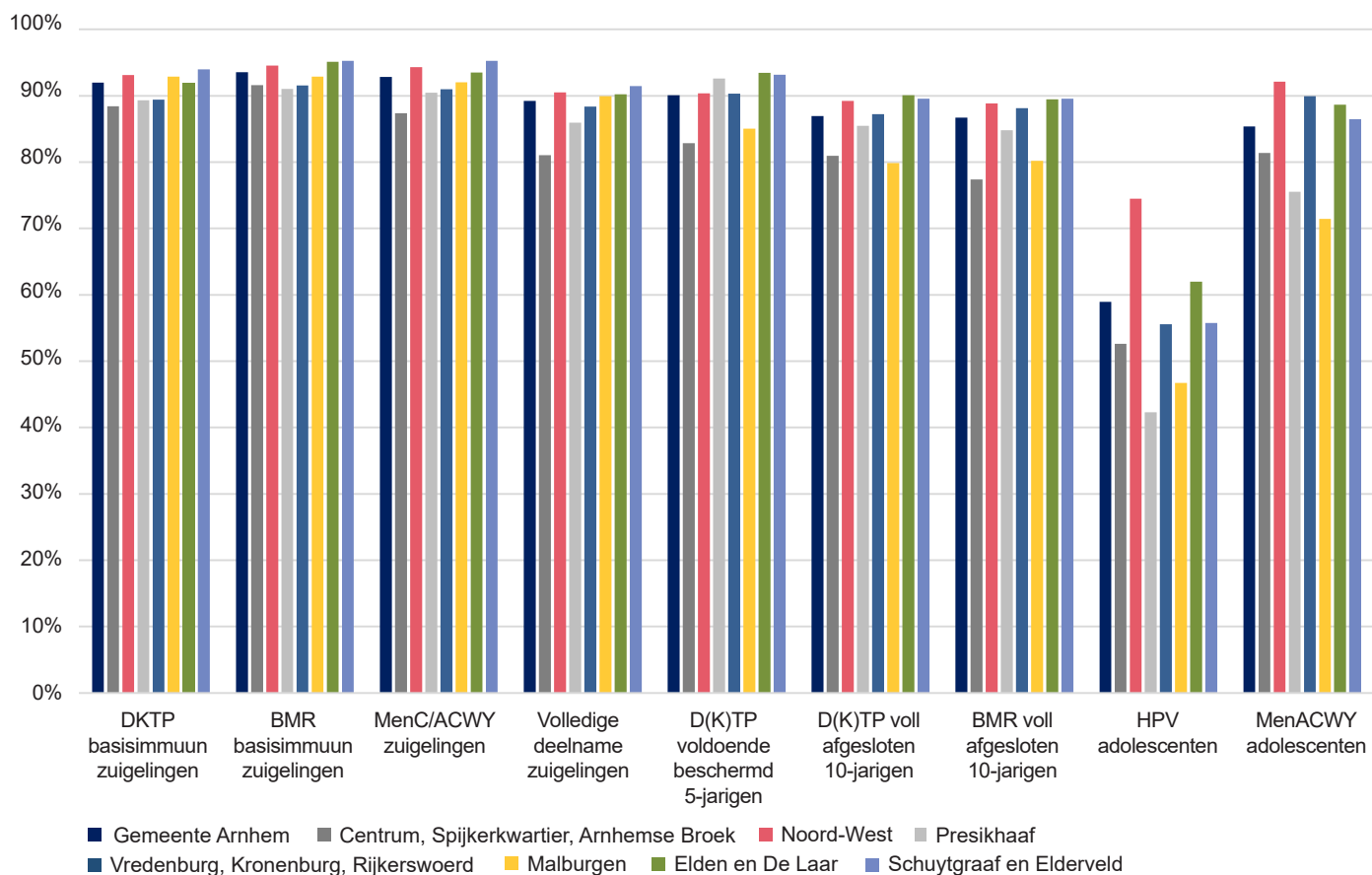
Arnhem in vergelijking met de regio en landelijk

	Zuigelingen 2 jaar					Kinderen 5 jaar	Kinderen 10 jaar		Adolescenten 14 jaar	
	DKTP basis immuun	BMR basis immuun	MenC/ ACWY	Volledige deelname	Onvolledige deelname		D(K)TP voldoende beschermd	D(K)TP volledig afgesloten	BMR volledig afgesloten	MenACWY
Arnhem	92	93,5	92,8	89,2	6,9	90,1	86,9	86,7	87,7	59
Barneveld	69,4	70,2	70,1	67,4	4,7	71,1	72,6	72,2	68,5	34,5
Doesburg	94,3	95,5	96,6	93,2	4,5	92,5	89,4	90,4	90,3	50,8
Duiven	95,3	95,3	95,3	92,5	5,6	93,9	93,9	93,6	92,6	67,8
Ede	82	82,9	82,8	80,6	4,6	84,2	79,7	79,4	80,1	43,2
Lingewaard	96,8	97,5	97,5	96,3	2,2	93,5	93,5	94,2	95	68,5
Nijkerk	91,8	92,8	92,2	89,9	5,1	94,1	89,2	89,2	87,7	51,7
Overbetuwe	95,7	96,7	96,5	95	2,6	95,3	93,8	94,9	92,4	62,5
Renkum	94,2	95,1	94,7	93,3	2,7	90,2	93,1	92,8	90,8	66,5
Rheden	92,8	92,5	94,5	91,3	3,8	92,6	89,5	88,9	88,5	58
Rozendaal	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Scherpenzeel	75,7	77,7	76,7	72,8	8,7	79,8	77,1	75,7	73,5	27,5
Wageningen	91,6	93,8	92,3	89	8,1	90,8	90,7	90,7	88,7	77,5
Westervoort	95,1	95,8	96,5	95,1	2,1	93,8	93,8	93,8	88,6	51,1
Zevenaar	96,1	97,1	96,1	94,5	3,4	95,7	93,6	93,1	92,2	60,4
Regio GM	88,1	89,1	88,9	86,4	4,9	88,3	86,5	86,4	85	55,1
Nederland	92,6	93,6	93,2	90,8	4,8	91,1	89,7	89,7	86	53

*n<50

■ > 95,0% ■ tussen 91,0 en 95,0% ■ tussen 90,0 en 91,0% ■ < 90,0%

Gemeente Arnhem naar 8 deelgebieden

Aanbevelingen

Als GGD gaan we graag het gesprek aan met u als gemeente om beter te begrijpen waarom de vaccinatiegraad voor BMR achter blijft op het landelijk gemiddelde en in welke deelgebieden dit vooral speelt. De cijfers roepen vragen op ten aanzien van de populatiesamenstelling en veranderingen per deelgebied. Wat is bijvoorbeeld de invloed van de instroom van statushouders? En hoe ontwikkelt de groep kritische prikkers zich in uw gemeente? Deze vragen zijn de moeite waard om nader te onderzoeken.

Mogelijke aangrijpingspunten om de vaccinatiegraad binnen de gemeente Arnhem te beïnvloeden zijn:

- **Financiering**
Het is van belang dat de middelen die voor het RVP zijn overgeheveld naar het gemeentefonds, structureel en volledig worden ingezet ten behoeve van het RVP. Dit maakt het mogelijk om de vaccinaties en het gesprek hierover zo toegankelijk en dichtbij mogelijk aan te blijven bieden. Op deze wijze blijft u investeren in een hoge vaccinatiegraad in uw gemeente.
- **Doelgroepspecifieke voorlichting en communicatie**
Uit gesprekken met ouders op het consultatiebureau blijkt nog veel onwetendheid en/of onzekerheid bij ouders over de ernst en de gevolgen van infectieziekten en waarom vaccinaties worden ingezet. De gemeente kan hierin een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld door haar eigen communicatiemiddelen en -kanalen in te zetten. De GGD kan meedenken over vorm en inhoud van de communicatie, gericht op de verschillende doelgroepen. Het doel hierbij is om in te spelen op de onwetendheid en de onzekerheid en zo het vertrouwen bij de ouders in het RVP te vergroten.
- **Frequentie en locaties**
Laagdrempelig aanbieden van vaccinaties draagt bij aan het in stand houden van een goede vaccinatiegraad, denk bijvoorbeeld aan het vaker en dichterbij huis organiseren van vaccinatiemomenten. In 2020 is de frequentie van de vaccinatiesprekken in Arnhem verhoogd van om de week naar wekelijks.
- **Extra aanbod**
Sinds 2020 is gestart met het aanbieden van gemiste vaccinaties tijdens groepsvaccinatiesessies. Doordat er direct in het digitaal dossier van de jeugdige wordt geregistreerd, kan de vaccinatiestatus bekeken worden. Wanneer er gemiste vaccinaties zijn wordt dit besproken met ouders en/of jeugdigen en wordt aangeboden om deze vaccinaties (direct) in te halen. Onder de 16 jaar met toestemming van ouders en jeugdige. Daarnaast zal deze groep op 16 jarige leeftijd opnieuw een uitnodiging ontvangen om alle gemiste vaccinaties in te halen.
- **Vaccinatieconsult**
Zet in op het gesprek met ouders van eerstgeborenen en twijfelaars, door hen actief en standaard een vaccinatieconsult aan te bieden. In een uitgebreider gesprek wordt dan door een jeugdarts ingegaan op vragen en achtergronden.
- **Lokale samenwerking**
Bekijk op welke manier er een lokale vaccinatie-alliantie georganiseerd kan worden. De samenwerking tussen gemeente, GGD en lokale partners (b.v. huisartsen, verloskundigenpraktijken, scholen, geloofsgemeenschappen) is van groot belang om toename van een infectieziekte vroeg te signaleren en verspreiding te voorkomen en kan effectief bijdragen aan het niet verder dalen van de vaccinatiegraad.

Voor meer informatie over alle vaccinatieproducten die GGD Gelderland-Midden kan uitvoeren en het algemene plan van aanpak in de regio, verwijzen we u naar het 'Actieplan Vaccineren in Regio Gelderland Midden'.

